

Välkommen till årsmöte 2015

I Svenska Tecknare är det medlemmarna som bestämmer över vilka som ska sitta i styrelsen, vilka som ska utse fotokopieringsfondsstipendier, ramarna för budgeten, målen för verksamheten och mycket annat.

Hur gör man då för att påverka?

1. Titta på dagordningen. Vilka punkter är det som ska behandlas? Har du en åsikt om dem som du vill framföra?
2. Formulera dina förslag. Fram till 27 februari kan du skicka in förslag till styrelsen som då också kommer att få ett svar från styrelsen och skickas ut till alla medlemmar. Till det datumet kan du också föreslå vilka som ska väljas till styrelse och arbetsgrupper. Speciellt för i år är att vi ska välja en ny ordförande. Så tänk igenom: vem vill du se som ordförande? I styrelsen? Vilka förslag vill du skicka in för behandling på årsmötet? Och så skickar du nomineringarna till val till valberedningen@svenskatecknare.se och förslagen till info@svenskatecknare.se, senast 27 februari. Du kan skicka in förslag och nomineringar efter det också, men då kommer de inte att kunna få en lika bra behandling av styrelse och valberedning i förväg.
3. Åk på årsmötet. Du som bor långt bort får resebidrag på 10 kronor milen, de som bor inom 10 mil från centrals Stockholm får betala resan själva. På årsmötet kan du förutom att rösta också argumentera för dina förslag eller kandidater. En noggrannare beskrivning av hur det går till kommer här nedan.

Välkommen!

Hur går det till att fatta beslut på årsmötet?

Alla medlemmar har närvaro- yttrande- och förslagsrätt på årsmötet. Kansliets personal har yttranderätt. Om man vill prata begär man ordet. Antingen sker detta genom att man räcker upp handen, eller genom en särskild begära ordet-lapp. Det beror lite på hur många som kommer på mötet. Då hamnar du på en talarlista och får prata när det är din tur. Är det mycket som ska hinnas med kan det finnas en talartidsbegränsning, så att varje inlägg får vara till exempel max tre minuter. Den här typen av ordningsfrågor är det årsmötet som beslutar om. Man kan till exempel föreslå en talartidsbegränsning ifall man tycker att folk börjar bli lite för långrandiga.

Allmänt gäller att du skriver motioner till årsmötet på ändringar av verksamhetsplanen, eller andra frågor du vill lyfta. Man kan inte komma till årsmötet och föreslå att årsmötet ska diskutera en fråga som inte finns på dagordningen, och som det inte finns en motion om. Det är för att alla medlemmar ska ha haft möjlighet att fundera på frågorna som beslutas på årsmötet i förväg.

När man fattar beslut på årsmötet går det ganska formellt till. Det är viktigt för

att man ska ha möjlighet att bevaka sina rättigheter och göra sin röst hörd även om man inte känner alla från början, eller om man inte är den som pratar hela tiden.

De flesta beslut sker genom öppen omröstning. Då brukar man börja med något som kallas acklamation, det vill säga att man röstar genom att ropa "JA" på det förslag man vill ska vinna.

Om det bara finns ett förslag till beslut, så kommer ordföranden fråga om årsmötet kan besluta i enlighet med det förslaget. Men om det finns olika meningar, så ska det också finnas olika förslag till beslut. Det kan vara så att styrelsen har föreslagit en stadgeändring, men Greta tycker att det är bättre som det var innan, och yrkar avslag på styrelsens förslag. Eller att styrelsen vill ha samma medlemsavgift som förra året, men Greta har skrivit en motion om att den ska höjas. Då ställer man dessa mot varandra, också avgörs frågan av vilket som stöds av flest medlemmar på årsmötet. Då gäller det att man hänger med i vad som händer.

Då låter det så här:

Mötesordföranden: - Det finns två förslag till beslut. Styrelsens förslag om att fastställa medlemsavgiften till 1.800 kronor per år, och Gretas motion om att fastställa medlemsavgiften till 3.000 kronor per år. Är det årsmötets mening att bifalla Gretas förslag?

Några medlemmar: - JA!

Mötesordföranden: - Att bifalla styrelsens förslag?

Andra medlemmar: - JA!

Mötesordföranden: - Finner bifall styrelsens förslag.

Efter detta gör ordföranden en kort paus på en sekund eller så, sen slår klubban i bordet, och beslutet är fattat. Om man tycker att mötesordföranden hörde fel, att det egentligen var fler som röstade på Gretas förslag, då ropar man innan klubban faller: VOTERING!

Mötesordföranden: - Votering är begärd och ska verkställas. Vi börjar med försöksvotering (det betyder att rösträknarna inte kallas fram, ordföranden kollar bara vilket förslag som ser ut att ha flest röster i en handuppräckning). De som bifaller styrelsens förslag räcker upp händerna nu. Tack, ta ner. De som bifaller Gretas förslag räcker upp handen nu. Tack ta ner. Jag finner fortfarande bifall styrelsens förslag.

Efter detta gör ordföranden på nytt en kort paus på en sekund eller så, sen slår klubban i bordet, och beslutet är fattat. Om man tycker att mötesordföranden inte bara hörde fel, utan också såg fel på vilket förslag som hade flest armar i luften, ropar man: VOTERING! Igen.

Mötesordföranden: - Votering är begärd och ska verkställas. Får jag be rösträknarna komma fram.

Och så görs det hela om igen. Fast den här gången får man hålla upp handen så länge att rösträknarna hinner räkna alla röster. Därefter går rösträknarna fram till mötesordföranden och berättar vilket förslag som vunnit.

Mötesordföranden: - Med röstsiffrorna 57 mot 21 finner jag att årsmötet har beslutat bifalla styrelsens förslag.

Och så pang, faller klubbslaget, och beslutet är klart.

Innan man går till beslut på en punkt lämnas ordet fritt. Om man har en åsikt om något man tycker att årsmötet borde besluta, eller något man vill säga angående punkten, så är det då man pratar. Man får inte argumentera eller diskutera efter att man gått till beslut.

Man fattar beslut på lite olika sätt under olika punkter på årsmötet. Vi tar dem i ordning.

Formaliapunkter

Val av mötesordförande, sekreterare, iusterare och så vidare brukar i de flesta

föreningar klaras av väldigt snabbt, och utan stridigheter. Men man har så klart rätt att förslå ett annat förslag än det styrelsen förberett, till mötesordförande eller till rösträknare till exempel. Man kan dock inte förslå nya punkter på dagordningen på årsmötet. Om man vill ta upp en fråga som inte finns med under någon av de föreslagna dagordningspunkterna är det bästa att skriva en motion om det. Då kommer den upp under "inkomna motioner".

Ekonomipunkter

Styrelsens verksamhetsberättelse skickas ut i förväg. Det gäller även revisionsberättelse och ekonomisk redovisning. Detta är dokument som årsmötet inte beslutar om. Men de ligger till grund för att årsmötet beslutar om styrelsens ansvarsfrihet. Att bevilja ansvarsfrihet betyder att man inte längre kan framställa skadeståndskrav eller väcka talan mot den avgående styrelsen. Om man tror att styrelsen brutit mot lagar, stadgar eller andra bestämmelser, ska man inte bevilja ansvarsfrihet. Verksamhets- och revisionsberättelse ska förhoppningsvis visa för medlemmarna att det inte finns skäl att misstänka oegentligheter. Revisorerna, som granskat ekonomi och förvaltning, är de som rekommenderar årsmötet ett beslut att fatta. Även om det inte går att ändra i verksamhets- och ekonomiska berättelser, så kan man förstås diskutera och säga sin mening om till exempel sådant som hänt under året. Då kan man begära ordet under till exempel punkten verksamhetsberättelse.

Verksamhetsplan

Man kan föreslå vilka ändringar man vill i verksamhetsplanen. Men man måste göra det genom en motion. Det kommer mer senare om hur man gör för att skriva en motion. Styrelsen kommer också att lämna ett besutsförslag för varje motion till årsmötet. Om det till exempel står i verksamhetsplanen att Svenska Tecknare ska ha temat "Schysta villkor" för året, så kanske Greta skriver en motion som istället föreslår att temat ska vara "Bättre betalt". Styrelsen behandlar förslaget på sitt möte i mars. De kan välja att förslå bifall, då drar de därmed tillbaka sitt ursprungsförslag. De kan välja att föreslå avslag, då vill styrelsen att årsmötet ska rösta emot motionen. Eller de kan välja att anse motionen besvarad, till exempel med hänvisning till att man tycker att "Schysta villkor" och "bättre betalt" betyder samma sak. Styrelsen kan också föreslå bifall med ändring. De kanske tycker att motionären har en poäng, men tycker att det går att formulera bättre. Då föreslår styrelsen årsmötet att bifalla motionen med ändringen att det istället ska heta "suveränt betalt".

På årsmötet blir det sedan dags att besluta. För att inte ägna onödig tid åt att fatta beslut om frågor där alla är överens, så måste man lyfta de motioner där styrelsen föreslår avslag eller besvarad.

Om man alltså tycker att styrelsens beslutsförslag är fel yrkar man på att årsmötet ska besluta något annat, till exempel bifalla motionen.

Man kan också yrka bifall med en ändring. Men den ändringen får inte vara för stor. Man får inte på årsmötet komma dragandes med helt nya förslag, som medlemmarna inte kunnat granska i förväg.

På årsmötet går vi igenom hela verksamhetsplanen och fattar beslut. Skulle det bli trassligt med formuleringarna kan man utse en redaktionskommitté, som går iväg en stund, och kommer tillbaka med ett förslag till skrivning. När alla beslut är fattade antar årsmötet verksamhetsplanen med gjorda ändringar i sin helhet.

Budget

Budgeten skickas ut samtidigt med motioner och motionssvar, och man kan inte skriva motioner på den. Man kan dock föreslå ändringar på årsmötet. Om det är ändringar av större karaktär, som till exempel att lägga ner Tecknaren, eller starta ett bokförlag, så hör de inte riktigt hemma här. Då ska man istället

skriva en motion. Man bör också tänka på att förslag som har stora budgetpåverkande effekter kanske i praktiken inte går att genomföra, och därför inte ska beslutas på årsmötet.

Stadgar

I år har styrelsen förslag till förändringar av Fotokopieringsfondens stadgar, inte av Svenska Tecknarens stadgar. Det går bra att skriva motioner med egna förslag till förändringar. Det fungerar likadant som med verksamhetsplanen, med skillnaden att stadgeändringarna måste tas på två på varandra följande årsmöten. Därför kommer inte stadgeändringar som görs på det här årsmötet att börja gälla förrän efter de beslutats av ett årsmöte till.

Motioner

Medlemmarna kan väcka motioner om vad som helst, och få dem behandlade under denna punkt. Beslut fattas likadant som på verksamhetsplanen, fast i det här fallet är det inte textbehandling det vanligtvis handlar om, utan beslut som står mot varandra. De flesta frågor hör hemma i verksamhetsplanen. Men man kanske vill ta upp en principfråga, som att alla mat som Svenska Tecknare köper ska vara ekologisk, eller att inga förtroendevalda får sitta i mer än två arbetsgrupper. Styrelsen kommer att lämna beslutsförslag på alla motioner till årsmötet.

Val

Du kan nominera, det vill säga föreslå vilka som ska väljas till olika uppdrag på årsmötet. Dels styrelse, men också revisorer, valberedning, styrelser för stiftelser och referensgrupper. Skicka in ditt förslag senast 27 februari, till valberedningen@svenskatecknare.se. Du kan nominera ända fram till årsmötet, men för att den du nominerar ska kunna få en seriös behandling, så ska nomineringen vara inne senast 6 februari. Särskild info från valberedningen finns med i det här utskicket.

Valberedningen kommer sen att ta fram förslag till vilka som ska väljas. Det skickas ut innan årsmötet. På årsmötet berättar valberedningen om sitt förslag, och sen lämnas ordet fritt. Om det finns fler förslag än vad som ska väljas är det ju några som inte kommer att finnas med på valberedningens förslag. Men man kan fortfarande rösta på dem på årsmötet. Du kan också på årsmötet plädera, det vill säga tala för, någon som du tycker ska bli vald. Då begär man ordet under den punkten, och säger att "Jag tycker att Greta ska väljas till styrelsen, för att hon är bra på styrelsearbete och dessutom behövs det fler grafiska formgivare från Östersund i styrelsen." Till exempel. Valberedningen kommer bara att presentera de kandidater som de föreslår till val närmare, så om du vill driva någon annan än valberedningens förslag är det bra om du förbereder dig för att presentera varför du tycker att den ska väljas istället, och också förbereder den personen på att du kommer att göra det.

Om det finns fler föreslagna än vad som ska väljas, så sker slutna val med valsedel. Då stryker man alla namn utom dem man vill ska väljas. Man får inte rita eller skriva något på valsedeln. Den får inte innehålla fler ostrukna namn än vad som ska väljas. Sen räknas rösterna, och de som fått flest röster väljs. Val av valberedning bereds istället av styrelsen, och du skickar dina nomineringar till kansliet, info@svenskatecknare.se.

I Svenska Tecknare väljs bara halva styrelsen varje årsmöte. De har alltså tvååriga mandatperioder, och det är bara fyra i styrelsen vars mandatperiod går ut det här årsmötet. Samma gäller Tecknarnas Fotokopieringsfond med flera instanser som ska väljas.

Ordningsfråga

Om man har synpunkter på hur själva mötet går till, så kan man ropa ORDNINGSPRÅGA! Då får man ordet före nästa talare. En ordningsfråga kan till exempel vara streck i debatten. Om det bara går runt och runt i argumentationen, och tiden börjar bli knapp, så föreslår mötesordföranden eller någon annan streck i debatten. Först lämnar ordföranden ordet fritt i ordningsfrågan. Sen beslutar man om det ska sättas streck eller inte. Ordföranden läser sen upp de yrkanden som kommit in. Då är sista chansen att lämna in ett yrkande, och efter det justeras yrkandelängden. Sen fastställs talarlistan. Alla namn som står läses upp, den som vill få chansen att sätta upp sig, och efter fastställandet kan ingen mer sätta upp sig i den frågan. Sen går man igenom talarlistan och går till beslut. Mötesordföranden avgör om frågan som väcks är en ordningsfråga, eller om den som pratar får sätta upp sig på den vanliga talarlistan.

Att skriva motioner

En motion är ett förslag till årsmötet. Den kan antingen vara ett förslag till ändring av något av styrelsens förslag, till exempel ändring, strykning eller tillägg i verksamhetsplanen, eller så kan det vara ett helt eget förslag. En motion ska formuleras enligt vissa principer. Den ska innehålla:
Rubrik: Rubriken är en tydlig beskrivning av vad det handlar om
Brödtext: I brödtexten presenterar du dina argument för det du vill att årsmötet ska bestämma.

Yrkande: Efter brödtexten skriver du till exempel "jag yrkar därför..."

Att-sats: Yrkandet måste formuleras som en att-sats. Den får inte innehålla argument, utan bara exakt vad man vill att årsmötet ska bestämma.

Några exempel på godkända att-satser:

att årsmötet beslutar att stryka ordet "smör" på rad 14, sid 3 i verksamhetsplanen

att ordet "motorcykel" läggs till sist på rad 12, sid ett i verksamhetsplanen

att hela §1 i stadgarna stryks

att all mat som serveras av Svenska Tecknare framöver ska vara ekologisk

Man kan absolut INTE formulera en att-sats så att det är öppet för tolkningar. Den ska inte innehålla argumentation, alternativ, resonemang eller något sånt. Den ska bara innehålla exakt vad som ska beslutas.

Om man blir jättebesviken över besluten

Demokrati innebär att man kan påverka hela föreningens inriktning, men också att man ibland måste acceptera fattade beslut, och att man inte fick som man ville. Styrkan i en demokratisk förening ligger i att man samlas kring visioner och strategier som beslutats gemensamt, och därigenom kan agera kraftfullare. Därför är det vanligaste förhållningssättet att man kanske blir lite sur, men sen sluter man upp bakom det man bestämt gemensamt, och hjälper till att arbeta för det.

I värsta fall kanske det som bestämts strider så fundamentalt mot ens egna värderingar och uppfattningar att man inte kan det. Då kan man markera sin inställning genom en reservation eller en protokollsanteckning. Det ska i så fall anmälas i ganska nära anslutning till själva beslutet.